

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Komisja do Spraw Petycji
BKSP.020.2.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu Komisja do Spraw Petycji wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej i ustawy o petycjach.

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Marcin Józefaciuk.

Przewodniczący Komisji
(-) Rafał Bochenek

USTAWA

z dnia 2026 r.

o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej i ustawy o petycjach

Art. 1. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902, z 2025 r. poz. 1844) w art. 10:

1) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Osoba, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20), może złożyć wniosek o udostępnienie informacji publicznej w całości albo w części w formie nagrania audiowizualnego, zawierającego osobisty przekaz sporządzony w polskim języku migowym lub systemie językowo-migowym.”;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Informacja publiczna, która może być niezwłocznie udostępniona, jest udostępniana w formie ustnej lub pisemnej bez pisemnego wniosku albo wniosku, o którym mowa w ust. 1a.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Osoba, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20), może złożyć petycję w całości albo w części w formie nagrania audiowizualnego zawierającego osobisty przekaz sporządzony w polskim języku migowym lub systemie językowo-migowym.”;

2) w art. 8 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jeżeli petycję złożono w całości albo w części w formie, o której mowa w art. 4 ust. 6, w informacji, o której mowa w ust. 1, zamiast odwzorowania cyfrowego (skanu) petycji zamieszcza się transkrypcję nagrania.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Projektowana ustawa jest reakcją Komisji do Spraw Petycji Sejmu RP na petycje nr BKSP-145-X-27/23 i BKSP-145-X-29/23, skierowane do Sejmu RP przez Stowarzyszenie Polski Instytut Praw Głuchych. Komisja uznała te petycje za zasadne.

Celem ustawy jest zmiana ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902, z 2025 r. poz. 1844) i ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), tak by umożliwić osobom uprawnionym w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20) składanie wniosków o udostępnienie informacji publicznych i petycji w języku, którym posługują się w życiu codziennym i uznanym w polskim prawie za narzędzie komunikowania się z urzędami.

Projektowana ustawa jest merytorycznie tożsama z projektem ustawy przedłożonym przez Komisję do Spraw Petycji IX kadencji Sejmu RP, zawartym w druku nr 1518.

2. Stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się zapewnia osobom niesłyszącym i niedosłyszącym możliwość komunikowania się w polskim języku migowym (dalej też: PJM) lub systemie językowo-migowym (dalej też: SJM) z organami administracji publicznej, podmiotami leczniczymi, jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, jednostkami Policji, Państwowej Straży Pożarnej, strażami gminnymi oraz niektórymi jednostkami ochotniczymi, nie daje jednak możliwości złożenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej ani złożenia petycji w formie innej niż pisemna.

Dla osób, które urodziły się głuche lub straciły słuch w dzieciństwie, język polski jest językiem obcym, a opanowanie go w stopniu wystarczającym do czytania i pisania jest bardzo trudne, a niekiedy wręcz niemożliwe. Dla tych osób jedynym w pełni

zrozumiałym językiem jest język niewerbalny, czyli język migowy. W praktyce wymusza to na tych osobach konieczność uzyskania pomocy osoby słyszacej w zredagowaniu wniosku lub petycji i tym samym ogranicza konstytucyjne prawa obywatelskie osób niesłyszcących i niedosłyszcących do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne (art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji) i do składania petycji (art. 63 Konstytucji). Stanowi to przejaw niewystarczającego wykonania art. 32 ust. 1 Konstytucji, nakazującego m.in. równe traktowanie wszystkich przez władze publiczne, i art. 32 ust. 2 Konstytucji, zakazującego m.in. dyskryminacji kogokolwiek w życiu politycznym i społecznym z jakiegokolwiek przyczyny, a więc także z powodu niepełnosprawności słuchowej, oraz art. 69 Konstytucji, nakazującego m.in. udzielenie osobom niepełnosprawnym pomocy w komunikacji społecznej.

3. Założenia podstawowych aktów wykonawczych

Projektowana ustawa nie wymaga zmiany aktów wykonawczych.

4. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR) projekt ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Ustawa o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej i ustawy o petycjach

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

.....

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Jaki problem jest rozwiązywany i jaka jest skala tego problemu

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się zapewnia osobom niesłyszącym i niedosłyszącym możliwość komunikowania się w polskim języku migowym (dalej też: PJM) lub systemie językowo-migowym (dalej też: SJM) z organami administracji publicznej, podmiotami leczniczymi, jednostkami systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, jednostkami Policji, Państwowej Straży Pożarnej, strażami gminnymi oraz niektórymi jednostkami ochotniczymi.

Dla osób, które urodziły się głuche lub straciły słuch w dzieciństwie, język polski jest językiem obcym, a opanowanie go w stopniu wystarczającym do czytania i pisania jest bardzo trudne, a niekiedy wręcz niemożliwe. Dla tych osób jedynym w pełni zrozumiałym językiem jest język niewerbalny, czyli język migowy. Ustawa o języku migowym i innych środkach komunikowania się gwarantuje tym osobom możliwość komunikowania się z wieloma instytucjami za pomocą PJM i SJM, nie daje jednak możliwości złożenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej ani złożenia petycji w formie innej niż pisemna. W praktyce wymusza to na tych osobach konieczność uzyskania pomocy osoby słyszącej w zredagowaniu wspomnianych wniosku lub petycji i tym samym ogranicza konstytucyjne prawa obywatelskie osób niesłyszących i niedosłyszących do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne (art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji) i do składania petycji (art. 63 Konstytucji). Stanowi to przejaw niewystarczającego wykonania art. 32 ust. 1 Konstytucji, nakazującego m.in. równe traktowanie wszystkich przez władze publiczne, i art. 32 ust. 2 Konstytucji, zakazującego m.in. dyskryminacji kogokolwiek w życiu politycznym i społecznym z jakiegokolwiek przyczyny, a więc także z powodu niepełnosprawności słuchowej, oraz art. 69 Konstytucji, nakazującego m.in. udzielenie osobom niepełnosprawnym pomocy w komunikacji społecznej.

Zwięzły opis proponowanych rozwiązań

Proponowane zmiany w ustawie o dostępie do informacji publicznej i ustawie o petycjach stwarzają osobom, dla których PJM lub SJM są podstawowymi sposobami komunikowania się, możliwość osobistego sporządzenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej i petycji albo jej zasadniczej części, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 4 ustawy o petycjach (wskazanie przedmiotu petycji), w formie nagrania audiowizualnego (filmu) z osobistym przekazem. Tak sporządzony film byłby przesyłany pocztą na nośniku albo w formie elektronicznej. W przypadku petycji pozostałe informacje wymagane (oznaczenie podmiotu wnoszącego petycję, wskazanie jego miejsca zamieszkania albo siedziby oraz adresu do korespondencji, oznaczenie adresata petycji) i informacje fakultatywne (ewentualna zgoda na ujawnienie danych osobowych wnoszącego petycję) także mogłyby zostać umieszczone w nagraniu bądź w swoistym „piśmie przewodnim” (wiadomości dołączonej do nagrania). Na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję umieszczane byłyby skan tego „pisma przewodniego” (jeśli zostanie przekazane) i transkrypcja nagrania.

Skutki braku zmiany stanu obecnego

Niewprowadzenie zmian przewidzianych w ustawie utrzyma istniejące w wypadku osób niesłyszących i niedosłyszących ograniczenie konstytucyjnych praw obywatelskich do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne (art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji) i do składania petycji (art. 63 Konstytucji) oraz niewystarczające wykonanie 32 ust. 1 i 2 i art. 69 Konstytucji.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➤ Tak

Alternatywnym rozwiązaniem mogłoby być zapewnienie wszystkim zainteresowanym możliwości skorzystania z usługi tłumacza języka migowego. Byłoby to jednak rozwiązanie trudniejsze organizacyjnie niż umożliwienie przesłania wniosku o udostępnienie informacji publicznej i petycji w formie nagrania audiowizualnego i zapewnienie przetłumaczenia takiego nagrania przez podmiot, do którego skierowano wniosek lub petycję.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Przyjęcie projektowanej ustawy zniesie ograniczenie konstytucyjnych praw obywatelskich do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne (art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji) i do składania petycji (art. 63 Konstytucji), wynikające z niedostosowania przewidzianych prawem form wniosku o udostępnienie informacji publicznej i petycji do potrzeb osób z niepełnosprawnością słuchową. W ten sposób zwiększy się stopień wykonania art. 69 i art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji w stosunku do osób z niepełnosprawnością słuchową. Stanowi to istotny postęp w stosunku do stanu obecnego, w którym możliwość korzystania przez osoby niesłyszące i niedosłyszące z przysługujących

im konstytucyjnych praw obywatelskich do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne oraz do składania petycji jest ograniczona, co dyskryminuje osoby z niepełnosprawnością słuchową w zakresie korzystania z tych praw i nie jest przejawem udzielania im pomocy w komunikacji społecznej.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Zasadniczym skutkiem społecznym projektowanej ustawy będzie stworzenie osobom niesłyszącym i niedosłyszącym realnej możliwości samodzielnego sporządzenia wniosku o udostępnienie informacji publicznej i petycji. Poprawi to faktyczną możliwość korzystania z konstytucyjnych praw obywatelskich do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej i osób pełniących funkcje publiczne (art. 61 ust. 1 i 2 Konstytucji) i do składania petycji (art. 63 Konstytucji) przez osoby głuche niesłyszące i niedosłyszące. Projektowane rozwiązanie dotyczy przede wszystkim ok. 50 tys. osób niesłyszących posługujących się polskim językiem migowym lub systemem językowo-migowym, a pośrednio także znacznie szerszego grona – przede wszystkim ich rodzin i znajomych, tj. osób, z których pomocy osoby z niepełnosprawnością słuchową najprawdopodobniej by korzystały, aby sporządzić wniosek o udostępnienie informacji publicznej lub petycję w formach dotychczas dopuszczanych prawem. Przyjęcie projektu ustawy zwiększy samodzielność i stworzy szansę na zwiększenie aktywności obywatelskiej osób niesłyszących i niedosłyszących dzięki poszerzeniu ich możliwości samodzielnego funkcjonowania w relacjach z administracją publiczną. To z kolei będzie wyrazem zwiększenia stopnia poszanowania podmiotowości, a więc także godności tych osób, co wpisuje się w nakaz poszanowania i ochrony godności człowieka, stanowiącej fundament aksjologiczny Konstytucji, przez władze publiczne (art. 30 Konstytucji).

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projektowana ustawa nie wywoła skutków gospodarczych ani nie będzie miała wpływu na działalność podmiotów gospodarczych.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Ustawa może wywołać minimalne skutki finansowe po stronie podmiotów rozpatrujących petycje, wynikające z konieczności sporządzenia transkrypcji filmu przez tłumacza języka migowego. W przypadku wniosków o udostępnienie informacji publicznej koszty te byłyby jeszcze niższe, gdyż wykonanie transkrypcji nie byłoby konieczne, a już zatrudniani przez urzędy tłumacze języka migowego mogliby przedstawiać treść tych wniosków złożonych w formie nagrania audiowizualnego. Można szacować, że skutki finansowe projektowanych rozwiązań nie powinny przekraczać rocznie kwoty kilkuset złotych dla przeciętnego urzędu. Wynika to z faktu, że już obecnie wiele urzędów wykupuje abonament online (w cenie od 300 zł na miesiąc) na usługi tłumacza, a po przyjęciu ustawy jest możliwe, że zakres tego abonamentu zostanie dostosowany co najwyżej z niewielkim wzrostem ceny.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt pociąga za sobą niewielkie obciążenia budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego w porównaniu do obecnych wielkości. Można szacować, że w skali rocznej będzie to przeciętnie kwota nie większa niż kilkaset złotych w jednym urzędzie, co pozwala szacować kwotę 1-2 mln. zł w skali całego kraju.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➤ Nie

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➤ Nie

Warszawa, 16 czerwca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1342/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.192.9.2026

Data wpływu 16.06.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej i ustawy o petycjach (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Marcin Józefaciuk)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2026 r. poz. 573) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie przewidziane są zmiany w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej¹ oraz ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach².

Zgodnie z projektowanymi przepisami osoba doświadczająca trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się będzie mogła złożyć wniosek o udostępnienie informacji publicznej oraz petycję w całości albo w części w formie nagrania audiowizualnego, zawierającego osobisty przekaz sporządzony w polskim języku migowym lub systemie językowo-migowym (art. 1 pkt 1 i art. 2 pkt 1). W przypadku złożenia petycji w takiej formie w informacji zamieszczanej na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego zamiast odwzorowania cyfrowego (skanu) petycji zamieszczana będzie transkrypcja nagrania (art. 2 pkt 2).

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych (dalej: Konwencja).

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 902, ze zm.

² Dz. U. z 2018 r. poz. 870.

Konwencja stanowi część prawa Unii Europejskiej³. Art. 21 Konwencji stanowi, że państwa strony podejmują wszelkie odpowiednie środki, aby osoby niepełnosprawne mogły korzystać z prawa do wolności wypowiedzania się i wyrażania opinii, w tym wolności poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji i poglądów, na równych zasadach z innymi osobami i poprzez dowolnie wybrane formy komunikacji (...), m.in. poprzez akceptowanie i ułatwianie korzystania przez osoby niepełnosprawne w stosunkach urzędowych z języków migowych, alfabetu Braille'a, komunikacji wspomagającej (augmentatywnej) i alternatywnej oraz wszelkich innych dostępnych środków, sposobów i form komunikowania się wybranych przez osoby niepełnosprawne.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Postanowienia art. 21 Konwencji zostały – co do zasady – wykonane w prawie polskim przez ustawę z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się⁴. W projekcie proponuje się uszczegółowienie kwestii określonych w tej ustawie w odniesieniu do składania wniosków o dostęp do informacji publicznej oraz petycji. Przepisy projektu ustawy nie naruszają przepisów Konwencji.

4. Konkluzja

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej i ustawy o petycjach nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Wojciech Miller

ekspert ds. legislacji

w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

/podpisano elektronicznie/

³ Zob. Dz. Urz. UE L 23 z 27.1.2010 r., s. 35. Konwencja została również ratyfikowana przez Polskę – zob. Dz. U. z 2012 r. poz. 1169.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 20.

Warszawa, 16 czerwca 2026 r.

BEOS-WPEiM-1343/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. ... *SPS-III. O.D. 172. 10. 2026*

Data wpływu ... *16. 06. 2026*

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej i ustawy o petycjach (przedstawiciel wnioskodawcy: poseł Marcin Józefaciuk) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

W projekcie przewidziano zmiany w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej¹ i ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach². Zgodnie z projektowanymi przepisami osoba doświadczająca trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się będzie mogła złożyć wniosek o udostępnienie informacji publicznej oraz petycję w całości albo w części w formie nagrania audiowizualnego, zawierającego osobisty przekaz sporządzony w polskim języku migowym lub systemie językowo-migowym. W przypadku złożenia petycji w takiej formie w informacji zamieszczanej na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego zamiast odwzorowania cyfrowego (skanu) petycji zamieszczana będzie transkrypcja nagrania. Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Komisyjny projekt ustawy **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:
Wojciech Miller
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 902, ze zm.

² Dz. U. z 2018 r. poz. 870.